

ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

ПРЕЗИДІЯ ПОСТАНОВА

м. Київ

27.11.2017

№ П-11-3

┌
Про резолюцію Міжнародної
науково-практичної конференції
«Історія зародження та розвиток
профспілкового руху в Україні»
та звернення до вищих органів державної влади

Відповідно до постанови Президії ФПУ від 20.12.2016 № П-6-6 «Про 200-річчя з дня створення першої первинної профспілкової організації на українських землях» 9 листопада ц.р. у м. Львові на базі Львівського національного університету ім. І. Франка проведено Міжнародну науково-практичну конференцію «Історія зародження і розвиток профспілкового руху в Україні».

Метою конференції було дослідження і висвітлення джерел історії започаткування і розвитку профспілкового руху на українських землях.

У роботі конференції взяли участь представники всеукраїнських профспілок та територіальних профоб'єднань, соціальні партнери, науковці, представники профспілок Польщі, Чехії, Молдови, Білорусії, Данії, Української програми Центру солідарності Американської федерації праці – Конгресу виробничих профспілок та Фонду ім. Ф. Еберта.

На конференції прозвучали доповіді з історії виникнення профспілок у ХІХ – ХХ ст., зародження профспілкової преси, кас взаємодопомоги, організації та проведення страйків, особливу увагу було приділено сучасним умовам діяльності профспілкового руху та активізації дій профспілок на захист прав і свобод людей праці.

За підсумками роботи конференції, учасники схвалили Резолюцію, у якій підкреслено історичні віхи і роль профспілок, як представника прав та інтересів працюючих, важливість діяльності профспілок як інституції становлення демократичного громадянського суспільства. Резолюцією рекомендовано виборним органам та керівництву ФПУ звернутися до органів державної влади щодо встановлення і відзначення в Україні Дня професійних спілок України, а також проводити подальше дослідження історії профспілкового руху.

Зважаючи на вищезазначене, Президія Федерації профспілок України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Узяти до відома Резолюцію Міжнародної науково-практичної конференції «Історія зародження і розвиток профспілкового руху в Україні» (додаток 1).
2. Рекомендувати керівництву ФПУ, всеукраїнським профспілкам та територіальним профоб'єднанням проводити заходи щодо виконання рекомендацій Резолюції.
3. Схвалити Звернення до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо встановлення і відзначення в Україні Дня професійних спілок України у другу неділю жовтня. Обрання саме другої неділі жовтня співпадає з відзначенням 7 жовтня в Україні та світі Всесвітнього дня дій за гідну працю (додаток 2).
4. Підготувати та видати «Збірник тез міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 200-річчя створення першої профспілкової організації на українських землях».
5. Прес-центру ФПУ опублікувати Резолюцію конференції та Звернення до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України у газеті «Профспілкові вісті» й на Офіційному сайті ФПУ.
6. Керівництву ФПУ звернутися до інших національних профспілкових об'єднань з пропозицією підтримати Звернення до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо встановлення і відзначення в Україні Дня професійних спілок України у другу неділю жовтня, а також направити відповідні листи від своїх організацій на підтримку зазначеної ініціативи.
7. Контроль за виконанням постанови покласти на Голову ФПУ Осового Г.В.

Голова ФПУ

Г.В. Осовий

Додаток 1

до постанови Президії ФПУ

від 27.11.2017 № П-11-3

РЕЗОЛЮЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «ІСТОРІЯ ЗАРОДЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК ПРОФСПІЛКОВОГО РУХУ В УКРАЇНІ»

На підставі архівних історичних документів, періодичних профспілкових та громадських видань, здобутих у закордонних й вітчизняних архівах, результатів наукових досліджень, публікацій та виступів науковців учасники конференції констатують, що:

– 6 листопада 1817 року в м. Львові у приватній поліграфічній фірмі Корнелія Піллера було створено першу професійну спілку на українських землях під назвою «Стоваришування взаємної допомоги членів друкарської справи» (Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Członków Sztuki Drukarskiej). А вже 15 листопада 1817 року в іншій львівській друкарні – німця Шнайдера виникла друга професійна спілка;

– професійні організації на українських землях виникали та функціонували на законній підставі, про що зазначено у цісарських патентах, указах, рескриптах, положеннях конституції. Вони стали першими громадськими організаціями, які виступили на захист економічних інтересів трудового народу й відіграли надзвичайно важливу роль у згуртуванні робітників, селян та інтелігенції, впливали на їхнє соціальне, економічне, культурно-освітнє становище і т.д.;

– історія професійних організацій творилася на місцевій поліетнічній базі в умовах політичних, економічних, національних, соціальних, релігійних та інших утисків, впливів політичних партій і організацій, жандармсько-поліцейського контролю, на основі співпраці, взаємної допомоги і підтримки, спільної культурно-освітньої роботи, організації медичного забезпечення, лікувально-оздоровчого відпочинку;

– професійні спілки, що виникли та розвивалися на українських землях, входять в число найбільш ранніх професійних організацій Європи і стали прообразом для створення професійних організацій у багатьох європейських країнах та у Російській імперії. Зокрема, у східних, центральних і південних регіонах України у XIX–XX ст. широко розвивався профспілковий рух, який пройшов випробування революціями, війнами та повоєнним часом відбудови країни.

Учасники конференції стверджують, що попри політичні та соціально-економічні зміни в Україні, які сталися за минулі десятиліття, в жорстких умовах переходу до ринкової економіки, профспілки змогли вистояти, переорієнтувати свою діяльність, посісти гідне місце у формуванні громадянського суспільства. Федерація профспілок України як найбільше профспілкове об'єднання у державі з високофаховим кадровим потенціалом та науковим забезпеченням, відіграє певну роль у вдосконаленні соціально-трудових відносин в умовах глибокої модернізації економіки та інших сфер суспільного життя.

З перших кроків незалежності України, а саме у 1990 році, Федерація профспілок виходить із союзного підпорядкування як незалежна профспілкова інституція. Вона спрямовує свої зусилля для встановлення конструктивного соціального діалогу, розвиток стратегії взаємодії між роботодавцями, органами державної і територіальної влади та профспілками. Федерація профспілок України бере активну участь у творенні законодавства новітньої України, зокрема з її ініціативи напрацьовано та прийнято Закон України «Про соціальний діалог в Україні», Закон України «Про колективні договори та угоди», Закон України «Про професійні спілки, їх права й гарантії діяльності», вироблено механізм реалізації законодавчих актів з питань праці і соціального захисту населення, тристоронніх угод, колективних договорів.

Сьогодні Федерація профспілок України об'єднує понад 5,5 млн спілчан, серед яких більше 3,5 млн трудівників всіх галузей реального сектору економіки, бюджетної сфери та сфери послуг, з майже 8 млн офіційно працюючих в Україні, а також приблизно 2 млн робітничої і студентської молоді та учнів професійно-технічних закладів.

Курс на європейську інтеграцію, глобалізація ринків, лібералізація економіки, домінування фінансового капіталу у гонитві за надприбутками, нехтування соціальної політики захисту простих трудівників, знецінення людини праці вимагають посилення дій і ролі профспілок на сучасному етапі. Профспілки є і повинні залишатися тими захисними інституціями громадянського суспільства, які виражають, представляють і відстоюють інтереси працюючих. Сила й авторитет профспілок повинні вийти на новий якісний рівень соціального партнерства у взаємовідносинах з органами влади та роботодавцями, формуючи новий світогляд працівників, спілчан через захисну функцію профспілкових організацій, їх соціальну місію у відродженні промисловості, економіки, розвитку нових сфер і галузей.

Учасники конференції зазначають, що тільки об'єднані спільною метою, організовані і згуртовані профспілки можуть стати реальним, впливовим суб'єктом соціального партнерства в громадянському суспільстві. Досягнення гідного рівня життя та умов праці напряду залежить від результатів реального захисту соціально-економічних прав громадян, спроможності організувати колективні дії, наявності достатніх кадрових та фінансових ресурсів, сучасної інформаційної політики.

Забезпечення ефективного захисту прав працівників можливе із застосуванням усього арсеналу механізмів впливу профспілок та зокрема соціального діалогу. Його реальне впровадження вимагає підвищення правової культури учасників соціального діалогу; підвищення результативності колективно-договірної роботи, застосування механізмів відповідальності (соціально-політичної і юридичної) за невиконання зобов'язань учасниками соціального діалогу, а також за невиконання умов колективних угод і колективних договорів.

Сьогодні профспілковий рух є складовою частиною сучасної демократії, запорукою розбудови економічно стабільної та соціально-правової держави. Саме тому виникла необхідність відзначення важливості ролі профспілок у становленні громадянського суспільства та пропозиція встановлення в Україні Дня профспілок, дня, який консолідує професійні спілки усіх галузей економіки та регіонів України.

3 огляду на вищезазначене, учасники конференції

ВИРІШИЛИ:

1. Рекомендувати:

1.1. Виборним органам та Голові ФПУ від імені учасників конференції звернутися до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України з проханням підтримати ініціативу і висновки Міжнародної конференції щодо встановлення і відзначення в Україні Дня професійних спілок України у другу неділю жовтня, як факту визнання важливої ролі профспілкових організацій та їх об'єднань у формуванні громадянського суспільства та розбудові соціально-правової та економічно могутньої Української держави. Також, обрання саме другої неділі жовтня співпадає з відзначенням 7 жовтня в Україні та світі Всесвітнього дня дій за гідну працю. Заходи проводяться національними профцентрами країн членів Міжнародної конфедерації профспілок за участі органів влади та роботодавців.

1.2. Керівництву ФПУ:

- звернутися до Міністерства освіти і науки України щодо включення історії професійних спілок України до освітніх навчальних програм;
- сприяти подальшому поширенню та вивченню історії професійних спілок України у системі профспілкового навчання;
- ініціювати прийняття нової редакції законів «Про соціальний діалог», «Про колективні договори і угоди», «Про вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» з метою посилення ролі профспілок у соціальному діалозі, забезпечення конституційного права громадян на страйк та посилення відповідальності сторін колективних угод і колективних договорів за невиконання своїх зобов'язань.

1.3. Всеукраїнським профспілкам, територіальним профоб'єднанням та профспілковим організаціям усіх рівнів здійснювати активну діяльність, спрямовану на забезпечення гідного життя громадян та посилення ролі профспілок в суспільстві.

2. Підтримати ініціативи щодо посилення мотивації профспілкового членства та надання допомоги і послуг спілчанам запровадивши «Активний профспілковий квиток».

***Ухвалено учасниками Міжнародної науково-практичної конференції
з нагоди 200-річчя створення першої профспілкової організації на українських
землях:***

***«Історія зародження і розвиток профспілкового руху в Україні»
(9 листопада 2017 р., м. Львів)***

Додаток
до постанови Президії ФПУ
від 27.11.2017 № П-11-3

ЗВЕРНЕННЯ
Президії Федерації професійних спілок України
до Президента України, Верховної Ради України
та Кабінету Міністрів України
щодо встановлення і відзначення в Україні
Дня професійних спілок України

Цього року профспілковий рух України відзначає 200-річчя з дня створення першої профспілкової організації на українських землях, яку було засновано 6 листопада 1817 року у приватній друкарні міста Львова під назвою «Стоваришування взаємної допомоги членів друкарської справи». Цей історичний факт, а саме створення захисної організації працюючих, започаткував розвиток профспілкового руху не тільки на теренах сучасної України, а й значної частини європейських держав.

Згодом новостворювані профспілкові організації на початку XIX – XX ст. заклали основні принципи профспілкової роботи, які є актуальними і сьогодні, це, зокрема, захист трудових прав, економічних інтересів та соціальних гарантій працюючих, розвиток соціального діалогу та колективно-договірні відносини.

Після набуття Україною незалежності в профспілках відбуваються зміни, починається процес докорінної переорієнтації професійних спілок на виконання своїх основних функцій щодо соціального захисту. У жовтні 1990 р. Установчим з'їздом професійних організацій України було оголошено про створення Федерації незалежних профспілок України (ФНПУ), яка стала правонаступницею Укрпрофради.

На II позачерговому з'їзді ФНПУ у листопаді 1992 року було ухвалено Програму професійних спілок України, в якій викладено доктрину діяльності профспілок у нових політичних та суспільно-економічних умовах, а також прийнято постанову про перейменування Федерації незалежних профспілок України у Федерацію професійних спілок України.

Зміна вектору роботи профспілок відкрила нову сторінку діяльності профспілок у сучасній Україні. Спільно з соціальними партнерами розроблено та прийнято Закони України «Про соціальний діалог в Україні», «Про колективні договори та угоди», «Про професійні спілки, їх права й гарантії діяльності», «Про охорону праці». Вносяться актуальні зміни до Кодексу законів про працю та ведеться робота по розробці Трудового кодексу.

З нагоди відзначення 200-річчя створення першої профспілкової організації на українських землях 9 листопада ц.р., у м. Львові на базі Львівського національного університету ім. І. Франка було проведено Міжнародну науково-практичну конференцію «Історія зародження і розвиток профспілкового руху в Україні».

Метою конференції було дослідження і висвітлення джерел історії започаткування і розвитку профспілкового руху на українських землях.

У роботі конференції взяли участь представники всеукраїнських профспілок та територіальних профоб'єднань, соціальні партнери, науковці,

представники профспілок Польщі, Чехії, Молдови, Білорусії, Данії, Української програми Центру солідарності Американської федерації праці – Конгресу виробничих профспілок та Фонду ім. Ф. Еберта.

На конференції прозвучали доповіді з історії виникнення профспілок у XIX – XX ст., зародження профспілкової преси, кас взаємодопомоги, організації та проведення страйків. Актуальною була доповідь приурочена 100-річчю Української революції 1917–1921 років і діяльності профспілок в умовах становлення Української Народної Республіки.

Особливу увагу було приділено сучасним умовам діяльності профспілкового руху, питанню ролі профспілок у період Революції гідності, соціальній адаптації переселенців із Донбасу та Криму, соціальному захисту учасників АТО.

За підсумками роботи конференції, учасники схвалили Резолюцію, у якій підкреслено історичні віхи і роль профспілок як представника прав та інтересів працюючих, важливість діяльності профспілок як інституції становлення демократичного громадянського суспільства, важливості продовження розвитку соціального діалогу та партнерства. Резолюцією рекомендовано виборним органам та керівництву ФПУ звернутися до органів державної влади щодо встановлення і відзначення в Україні – Дня професійних спілок України, а також проводити подальше дослідження історії профспілкового руху.

Сьогодні профспілковий рух України – це рух на підтримку євроінтеграційних процесів України. Це вибір європейських цінностей і традицій.

У Посланні до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році» Президент України зазначив, що: «Вступ до Євросоюзу це – питання цивілізаційної належності і гарантія незалежності України». Також, Президент наголосив на питаннях виводу з тіні трудових відносин: «Легалізація зайнятості і трудових доходів є одним із головних завдань – не тільки влади, а всього суспільства». Це питання безпосередньо турбує профспілки та всіляко підтримується ними.

За період сучасної української держави з ініціативи профспілок Україною ратифіковано 8 основних Конвенцій Міжнародної Організації Праці (№№ 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 і 182), які стосуються трудових прав та відносин. У 1998 році Декларацію МОП визначено основні принципи і права у світі праці.

Федерація профспілок України є членською організацією Міжнародної конфедерації профспілок (МКП) та Пан'європейської регіональної ради (ПСРР). 24 членські організації ФПУ входять до глобальних федерацій профспілок та їх європейських організацій. ФПУ тісно співпрацює з Європейською конфедерацією профспілок, підтримує контакти з Профспілковим консультативним комітетом при Організації економічного співробітництва і розвитку.

ФПУ розвиває плідні зв'язки з понад 50 профцентрами країн Європи, Азії та Америки. Вона активно використовує свій консультативний статус при Економічній і соціальній раді (ЕКОСОР) ООН, завдяки чому, зокрема, бере участь у щорічних сесіях Комісії соціального розвитку. Має постійні контакти з представництвами Всесвітнього банку, Міжнародного валютного фонду в Україні, активно співпрацює з Фондом ім. Фрідріха Еберта та Центром солідарності Американської федерації праці – Конгресу виробничих профспілок.

Особливо плідно ФПУ співпрацює з Міжнародною організацією праці за підтримки якої схвалено «Програму гідної праці для України на 2016–2019 роки».

Сьогодні професійні спілки обстоюють трудові та соціально-економічні права і гарантії людей праці на підприємствах, в установах, організаціях і нових бізнес-структурах усіх форм власності та підпорядкування на забезпечення продуктивної зайнятості, гідної праці та соціальних гарантій. Вони є активними учасниками соціального діалогу з урядовими структурами та роботодавцями як на загальнонаціональному рівні, так і на місцях. Профспілки є ініціаторами та учасниками колективного регулювання, а це 65 тис. колективних угод, 94 галузеві (міжгалузеві) та Генеральна угода на національному рівні. Беруть участь у законотворчій роботі через тісну співпрацю з комітетами Верховної Ради України, депутатськими фракціями і народними депутатами, здійснюють експертизу діючих нормативно-правових актів та їх проектів, розробляють пропозиції до законопроектів з питань трудових та соціально-економічних відносин. Крім того, профспілкові представники входять до урядових комітетів, колегій, громадських рад, міжвідомчих комісій при органах державної і місцевої влади. Це дозволяє профспілкам, відповідно до законів, не тільки забезпечувати представництво інтересів спільчан, а й здійснювати громадський контроль за дотриманням законодавства та інших нормативно-правових актів.

За даними Міністерства юстиції України, профспілковий рух в Україні представлений 159 всеукраїнськими профспілками та 18 профспілковими об'єднаннями України.

Федерація професійних спілок України є найчисельнішим профспілковим об'єднанням трудівників і представляє інтереси 5,6 млн працюючих. До її лав входять 44 галузевих профспілки, які об'єднують 58 591 первинну профспілкову організацію трудових колективів та 25 територіальних профспілкових об'єднань у всіх регіонах України. Профспілковий рух є складовою частиною сучасної демократії, запорукою розбудови соціально-правової держави.

Президія Федерації професійних спілок України від імені учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Історія зародження і розвиток профспілкового руху в Україні» та профспілкового активу України, звертається до Вас з проханням підтримати ініціативу й висновки Міжнародної конференції щодо встановлення і відзначення в Україні Дня професійних спілок України у другу неділю жовтня, як факту визнання важливої ролі профспілкових організацій та їх об'єднань у формуванні громадянського суспільства та розбудові соціально-правової та економічно могутньої Української держави.

Також, обрання саме другої неділі жовтня співпадає з відзначенням 7 жовтня в Україні та світі Всесвітнього дня дій за гідну працю. Заходи проводяться національними профцентрами країн членів Міжнародної конфедерації профспілок за участі органів влади та роботодавців.